

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Br. Dokumenta: 22.6.1-2017-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE PEĆ
ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2017

Priština, Jun 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Mi obavljammo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Peć u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Valbon Bytyqi koji je nadgledao reviziju

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Vođe Tima Arian Haxha i člana Fanol Hodolli pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Luljeta Morina.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Napredak u sprovođenju preporuka	22
5 Dobro upravljanje	23
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	26
Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina	29
Dodatak III: Pismo potvrđivanja	37

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Peć za 2017 godinu, koja određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2017 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 09/10/2017.

Naša revizija se fokusira na:

Radnje koje su preduzete od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2017 godinu, određene su u zavisnosti kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta opštine Peć.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni visoki menadžment i osoblja opštine za saradnju tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

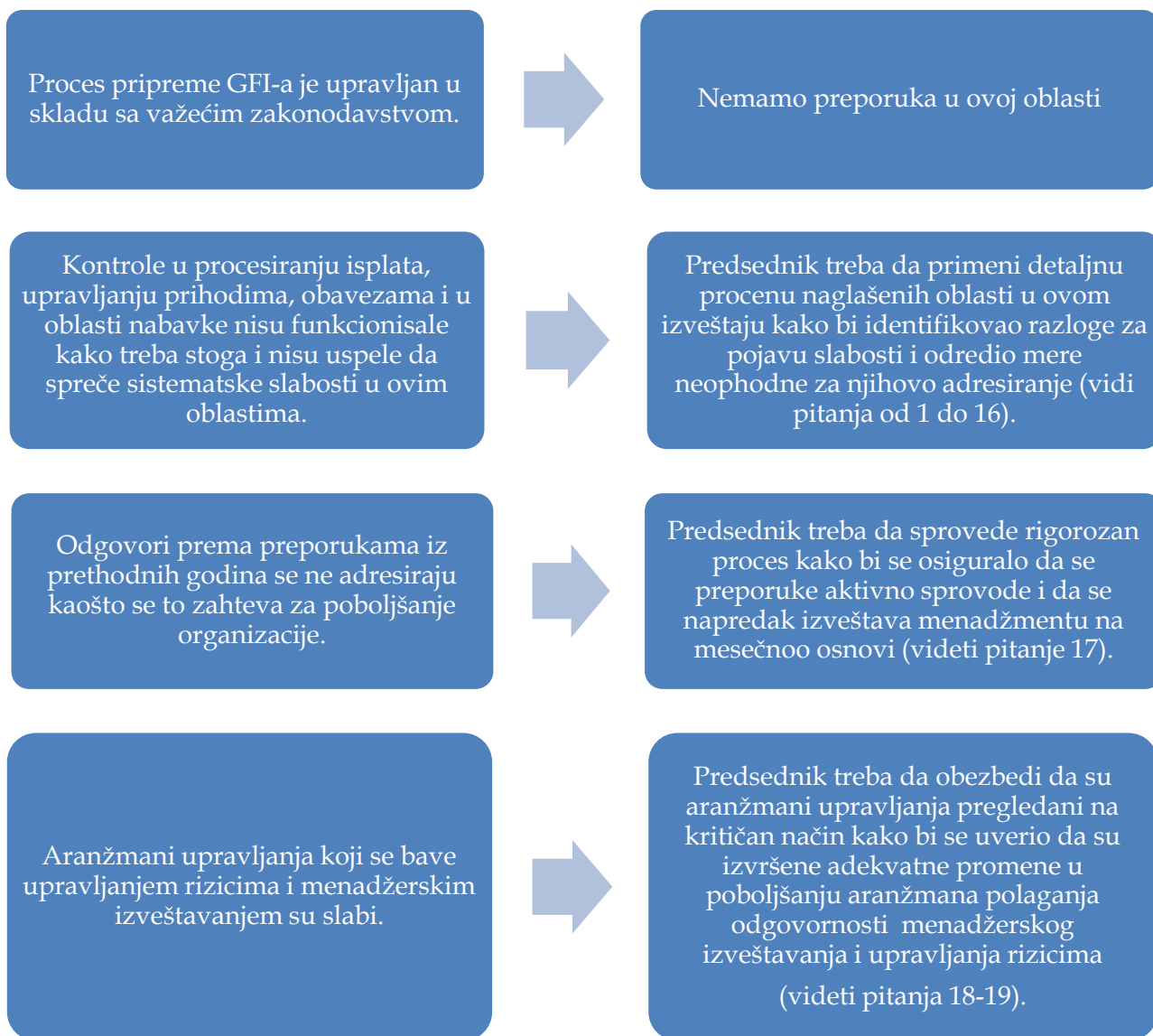
Ne modifikovano mišljenje

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2017 godinu *predstavljaju objektivan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta na reviziju 2017

Predsednik se složio s nalazima i zaključcima revizije, i obavezao se da će sprovesti sve navedene preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja :

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- O usaglašenosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koje proističu iz ili se tiču revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika za reviziju Opštine Peć. Analizirali smo aktivnosti opštine o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje Generalnog Revizora (GR-a).

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Uzima se takođe u obzir izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika, kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija (MF).

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne modifikovano

Revidirali smo GFI-e Opštine Peć za godinu završno sa 31 Decembrom 2017, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta obelodanjivanja i druge prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2017, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje i GFI

Predsednik opštine Peć je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja

bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine, je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 o potrošnji javnog novca
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 02/2013 o upravljanju imovinom;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;

- Redovne tromesečne izveštaje za Skupštinu Opštine kao i raspravljanje Izveštaja NKR-a i unutrašnje revizije na sednicama Skupštine Opštine; i
- Redovne tromesečne izveštaje za trezor uključujući i devetomesečne izveštaje.

Imajući u vid gore navedeno, Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, prilikom dostavljanja nacrta GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom u svim materijalnim aspektima.

U kontekstu GFI -a zahteva za spoljno izveštavanje mi nemamo nijedno pitanje za pokretanje.

Preporuke

Nemamo preporuka u vezi sa GFI-a.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Uvod

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad revizije koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad nizom oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje.

Glavne oblasti u kojima su potrebna veća poboljšanja su postupci nabavke za robe i usluge gde se u nekim slučajevima ne primenjuju zakonski zahtevi tokom obavljanja aktivnosti nabavke, planiranje i izvršenje budžeta kao i izveštavanje i isplata.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Izvori Fondova:	22,464,703	24,225,407	23,082,882	22,047,434	21,146,160
Grant Vlade -Budžet	18,035,657	18,060,254	18,027,839	17,496,799	17,984,147
Prenete iz prethodne godine ²	0	1,084,335	1,060,824	728,484	648,492
Sopstveni prihodi ³	4,429,046	4,429,046	3,384,644	2,841,727	2,217,268
Domaće donacije	0	229,905	194,279	472,244	50,640
Spoljne donacije	0	421,867	415,296	508,180	245,613

¹ Završni budžet - odobren je od strane Skupštine i naknadno prilagođen od strane Ministarstva Finansija.

² Sopstveni prihodi koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u tekućoj godini.

³ Završni budžet - budžet koji je odobrila Skupština naknadno prilagođena od strane Ministarstva finansija.

Završni budžet je u poređenju sa početnim budžetom povećan za 1,760,704€ ili 8%. Ova razlika je bila rezultat domaćih i spoljnih donacija u iznosu od 651,772€, odluke vlade i iznosu od 24,597€, kao i prihoda koji su preneti is prethodne godine i iznosu od 1,084,335€.

Opština je tokom 2017 godine potrošila 95% završnog budžeta ili 23,082,882€, što u poređenju sa prethodnom 2016 godinom (94%) predstavlja poboljšanje za oko 1%.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	22,464,703	24,225,407	23,082,882	22,047,434	21,146,160
Plate i Dnevnice	13,194,668	13,252,684	13,219,353	13,213,466	13,002,566
Roba i Usluge	2,447,947	2,480,024	2,407,120	2,559,607	2,262,418
Komunalije	701,924	709,111	683,863	664,499	606,154
Subvencije i Transferi	300,000	309,058	286,808	248,570	359,212
Kapitalne Investicije	5,820,164	7,474,530	6,485,738	5,361,292	4,915,810

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Povećanje završnog budžeta za plate i dnevnice za 58,016€ u poređenju sa početnim budžetom je rezultat povećanja prihoda koji su preneti u iznosu od 17,393€, donacija u iznosu od 16,026€ kao i odluke Vlade za iznos od 24,597€. Izvršenje budžeta u ovoj kategoriji je bilo 99.7%;
- Povećanje završnog budžeta za robe i usluge za 32,077€ u poređenju sa početnim budžetom je rezultat povećanja prihoda koji su preneti u iznosu od 29,563€, kao i donacija u iznosu od 2,514€. A povećanje budžeta za komunalije u iznosu od 7,187€ je rezultat prenetih prihoda. Izvršenje budžeta kod roba i usluga je 97% a kod komunalija je 96%;
- I povećanje budžeta za subvencije i transfere za 9,058€ je takođe rezultat prenetih prihoda a izvršenje budžeta u ovoj kategoriji je 93%; i
- Završni budžet za kapitalne investicije je u poređenju sa početnim budžetom povećan za 1,654,366€. Povećanje je rezultat prenetih prihoda u iznosu od 1,021,134€, kao i od namenjenih donatorskih grantova u iznosu od 633,232€. Izvršenje budžeta u ovoj kategoriji je 87%.

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

3.2 Prihodi

Prihodi koji su tokom 2017 godine realizovani od strane opštine Peć bili su 3,051,922€. Ovi prihodi se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, prihode od poslovnih delatnosti, prihode od zakupnina, od administrativnih taksi itd.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Prijemi	2016 ⁴ Prijemi	2015 Prijemi
Sopstveni prihodi	4,429,046	4,429,046	3,051,922	3,016,853	2,915,694
Ukupno	4,429,046	4,429,046	3,051,922	3,016,853	2,915,694

Porez na imovinu koji je fakturisan tokom 2017 godine iznosio je 2,009,033€, sa tog iznosa je prikupljeno 777,183€ ili 39%. Osim prihoda koji su prikazani na tabeli, Opština Peć je imala i indirektno prihode od saobraćajnih kazni u iznosu od 534,275€.

Pitanje 1 - Ne verifikovanje aktuelnog stanja imovina

Nalaz Opština nije da izvrši verifikaciju 1/3-ne imovine u kao što nalaže član 13 Administrativnog Uputstva br. 03/2011. Od ukupno 39,563 imovina koje su evidentirane na bazi podataka o porezu na imovinu, Opština je uspela da verifikuje samo 203 aktuelno upisanih imovina, ili samo 0.51%.

Rizik Niska stopa verifikovanja imovine može dovesti do nepotpunih informacija o oporezivoj imovini i uticati na pogrešnu procenu prihoda od poreza na imovinu koje su greškama evidentirane u poreskoj bazi i nisu ažurirani. Sve ovo utiče na stvarnu stopu prikupljanja poreza na imovinu.

Preporuka 1 Predsednik treba da obezbedi da će se verifikovanje nekretnina treba izvršiti u skladu sa pravilima kako bi se integrisale eventualne izmene baze podataka o postojećoj imovini kako bi se utvrdio porez na nekretnine za sve objekte na teritoriji opštine.

⁴ Prijemi za 2016/2015 uključuju u indirektno prihode.

Pitanje 2 – Ne primenjivanje kvaliteta zgrada u proceni i porezu na imovinu.

- Nalaz** Opštinska Kancelarija za porez na imovinu ne uzima u obzir kvalitet zgrada prilikom obračuna poreskog opterećenja. Prema AU br.03/ 011 o Prikupljanju i evidentiranju podataka o imovini i poreskim obveznicima treba da se klasifikuje stanje objekata prema faktoru kvaliteta gradnje izraženo kao odnos, koji u zavisnosti od stanja objekta (vrlo slabo, slabo, prosečno, dobro i odlično) povećava ili smanjuje porezno opterećenje. Prema zvaničnicima poreza na imovinu, primena kvaliteta objekata početi će u 2018.godini.
- Rizik** Ne klasifikovanje stanja objekata bi mogle uticati na poresko opterećenje nije u skladu sa realnim stanjem imovine, kao rezultat poreskih obveznika koji imaju lošiji kvalitet pretegom imovine u oporezivanju, ili poreskih obveznika sa boljim kvalitetom imovine manje naplaćeno nego što je potrebno. Ovo takođe može uticati na prihode od poreza na imovinu..
- Preporuka 2** Predsednik, treba da osigura da se preduzmu neophodne mere za desnu obračuna poreskih opterećenja na poreske obveznike, primenom kriterijuma kvaliteta da objekti u skladu sa koeficijentima utvrđenim od strane zakonodavca.

Pitanje 3 – Ne adekvatno upravljanjem opštinskom imovinom koja je izdata pod zakup

- Nalaz** Prema Zakonu 041/144, davanje opštinske nepokretnosti na korišćenje vrši se putem javnog konkursa. U prethodnim godinama Opština je zakupila 25 opštinskih zgrada za privremenu korišćenje. Međutim, tokom naših testova smo identifikovali da u četiri slučaja nedostaju ugovori i dokumentacija za korišćenje objekata, dok je u tri druga slučaja iste godine istekao ugovor. Za ove slučajeve opština nije razvila procedure za dodelu opštinske nepokretne imovine u kratkoročnoj upotrebi, putem javnog konkursa.
- Rizik** Identifikovane slabosti mogu dovesti do ograničene konkurencije ili sa manje prihoda iz ove kategorije i neravnopravan tretman stranaka u slučaju dobrovoljnog oznake (fiktivnog) ceni. Takođe, rad istekao ugovora lišava opštinu pravo na prikupljanje prihoda i gonjenje postupaka u slučaju ne isplaćivanja potraživanja na vreme.
- Preporuka 3** Predsednik bi trebalo da analizira razloge za neadekvatno upravljanje opštinske imovine i obezbediti da se izdvajanja za korišćenje opštinske nepokretne imovine mogu vršiti samo ako su ispunjeni zakonski uslovi u skladu sa pravilima.

3.3 Plate i dodaci

Opština je uspela da iskoristi 99.7% završnog budžeta za plate i dodatke koje se isplaćuju preko centralizovanog sistema isplata kojim upravlja Ministarstvo Javne Uprave i MF. Ključne kontrole kojima upravlja opština su praćenje i potpisivanje platnih spiskova od strane odgovornih službenika.

Pitanje 4 – Ne poštovanje kriterijuma javnog konkursa

Nalaz U sledeća dva slučaja primetili smo da prilikom zapošljavanja nastavnika nisu poštovani kriterijumi javnog konkursa. Na konkursu br. 04/01 od 05/01/2017 za poziciju “Učitelj/Odeljenja” izabrani kandidat nije dokumentovao radno iskustvo. Takođe, za poziciju “Nastavnik biologije” kandidat nije dokumentovao obrazovnu obuku u skladu sa kriterijumima u skladu sa zahtevima koje je zahtevao konkurs.

Rizik Nepoštovanje kriterijuma javnog konkursa u izboru kandidata za nastavnike povećava rizik od zapošljavanja ne stručnih nastavnika. Štaviše, to može prouzrokovati diskriminaciju drugih kandidata i oštetiti kvalitet obrazovanja u školama.

Preporuka 4 Predsednik treba da ojača kontrolu ljudskih resursa i obezbedi da se prilikom zapošljavanje obrazovnog osoblja poštuju kriterijumi javne konkurencije i da će se zaposliti se samo kandidati koji ispunjavaju sve kriterijume.

Pitanje 5 – Ne ažuriranje dosijea nastavnog osoblja

Nalaz Tokom revizije smo primetili da u Direkciji za obrazovanje u sedam slučajeva dosijeji nastavnog osoblja nisu bili kompletni. U jednom slučaju nedostajala je diploma radnika, u dva slučaja potvrda radnog iskustva, a u nekim slučajevima i lična dokumenta i rešenja o odmoru.

Rizik Ne ažuriranje dosijea i ne kompletiranje neophodne dokumentacije povećava rizik da menadžment nema potpunu informaciju u pogledu zaposlenih što i utiče na neadekvatno upravljanje osobljem.

Preporuka 5 Predsednik treba da obezbedi da će svi dosijeji zaposlenih biti dopunjeni potrebnom dokumentacijom u cilju upravljanja osobljem i merenja učinka, postizanja ciljeva, koji treba da budu prilagođeni specifičnoj unutrašnjoj politici po ovom pitanju.

3.4 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robu i usluge kao i komunalije u 2017 godini iznosio je 3,189,135€. Sa tog iznosa je potrošeno 3,090,983€ ili 97% završnog budžeta. Troškovi se uglavnom tiču uplata za komunalije, službena putovanja, telekomunikacije, usluge, kupovinu nameštaja i opreme, goriva i ogrevnog materijala, usluge registrovanja i obezbeđenja, za održavanje itd.

Pitanje 6 – Slabosti kod angažovanja osoblja preko ugovora o posebnim uslugama

Nalaz Prema Zakonu br. 03/L-149 o Civilnoj službi (član 12 stav 4), oročena imenovanja na period kraći od šest meseci treba da se zasnivaju na ugovorima pod nazivom “Sporazum za posebne usluge” koji su predmet Zakona o obligacionim odnosima i za koje se primenjuje pojednostavljen postupak regrutacije. Opština je angažovala 49 službenika preko sporazuma o posebnim uslugama u kojima su identifikovane sledeće slabosti:

- U 24 slučajeva, period angažovanja službenika je duži od propisanog roka, preko šest meseci;
- U 28 slučajeva, opština nije sprovela nikakve postupke zapošljavanja u skladu sa zakonskim zahtevima; i

Rizik Identifikovane slabosti mogu dovesti do stvarnog nedostatka konkurencije i lošeg kvaliteta pruženih usluga. U odsustvu kontrola, opština rizikuje neplanirano povećanje ovih troškova koji mogu uticati na neispunjavanje drugih definisanih ciljeva..

Preporuka 6 Predsednik treba da osigura da su preduzete mere da se prekine praksa sklapanja ugovora bez procedura zapošljavanja i trajanje ovih sporazuma vrši se u skladu sa relevantnim zakonima. Ako postoji potreba za dodatnim zaposlenjem u opštini (redovne pozicije) da obezbede da budžet za naredne godine u kategoriji plata i dnevnica uključuje plate svih neophodnih zaposlenih, kao i da sve njihove isplate idu preko sistema platnog spiska.

Pitanje 7 – Nedostaci u pripremi premera i preračuna

Nalaz U aktivnosti nabavke “Rušenje objekata izgrađenih bez dozvole na javnim i privatnim imovinama” u opštini Peć, identifikovali smo sledeće slabosti:

Zahtevna jedinica nije pripremila premer i preračun, ali je kao dokument samo potpisan od strane službenika jedinice, bez doprinosa sveobuhvatne analize za određivanje mere ili obračun potražnje za ovu uslugu nadmetanja. Na osnovu pravila i operativnih smernica za javne nabavke prije pokretanja postupka dodele mora biti spreman proporcije količinama jedinice traži za određeni projekat.

Takođe, izračunavanje vrednosti ugovora se mora vršiti na osnovu tržišnih cena, cena objavljenih od strane kancelarije za statistiku ili ugovora o određivanju cena potpisanih od strane istog ili drugog ugovornog autoriteta. Međutim, opština nije uzeta u obzir prethodne cene ugovora u toku prognoza vrednosti ugovora u kojem su povećane su dva dominantna pozicija cene preko 100% bez ikakvog objašnjenja.

Rizik Ne pripremanje preračuna i premera od strane zahtevne jedinice je u suprotnosti sa ZJN i istovremeno povećava rizik od vrste i količine rada ili da ugovoreno snabdevanje ne bude u skladu sa stvarnim potrebama institucije, a da cene ne budu u skladu po tržišnim cenama.

Preporuka 7 Predsednik treba da ojača unutrašnje kontrole koje osiguravaju da je predračun pripremljenih od jedinica koja upućuje zahtev, tako da je roba u skladu sa stvarnim potrebama institucije, kao i da će obračun vrednosti ugovora biti u skladu sa zahtevima ZJN.

Pitanje 8 – Ne poštovanje principa za raspodelu zadataka prema zakonu o nabavkama

Nalaz Prema Pravilniku operativnih smernica za Javne Nabavke 2016 član 62.3.- principi raspodele zadataka, jedan zvaničnik iz odeljenja koji je pripremio tehničke specifikacije ili je postavio standarde kvaliteta ne može učestvovati kao član komisije za ocenjivanje. Međutim, naša revizija je identifikovala da je kod aktivnosti nabavke “Rušenje nelegalno izgrađenih zgrada na privatnim i javnim imovinama” u opštini Peć, isti službenika koji je pripremio tehničke specifikacije postavljen je za predsednika komisije za procenu, zaobilazeći principe podele zadataka.

Rizik Nepoštovanje principa raspodele zadataka nije u suprotnosti je sa relevantnim propisima nabavke i povećava rizik za pojavu sukoba interesa i/ili neobjektivno vrednovanje ponuda.

Preporuka 8 Predsednik treba da osigura da se prilikom formiranja raznih komisija poštuju principi za raspodelu zadataka u skladu sa važećim zakonom.

Pitanje 9 – Postavljanje nejasnih kriterijuma kod aktivnosti nabavke

- Nalaz** U aktivnosti nabavke “Snabdevanje drvima za ogrev” ugovora u iznosu od 115,911€ od 23/11/2017, primetili smo da u tenderskoj dokumentaciji kod tehničkih specifikacija nije preciziran tip drveta za snabdevanje. Međutim, u opisu vrste drveta su postavljene nekoliko vrsta drveta (hrast, bukva ili borovina) za koje ekonomski operater (EO) treba da obezbedi jednu cenu po m³. To je bilo zbog toga što su tehničke specifikacije uzete iz preliminarnog ugovora.
- Rizik** Pošto se cene razlikuju u zavisnosti od određene vrste drveta, nejasno određivanje vrste drveta za koje EO mora ponuditi svoje ponude izaziva nejasnoće prema EO-u o tome koja vrsta drveta treba da ponudi svoje cene. Ovo može da utiče na cene koje nude operatori da bude veća, pošto SL može ponuditi cene za vrste drveta koje je skuplje, a ponuda je bukva drvo koje imaju najnižu cenu.
- Preporuka 9** Predsednik treba da osigura da se u takvim slučajevima jasno navedu vrste drveta sa kojom će se snabdevati opština u skladu sa stvarnim potrebama.

Pitanje 10 – Plaćanje bez dovoljnih dokaza

- Nalaz** U dosijeu isplata od 27/04/2017 godine u iznosu od 6,441€ za usluge prevoza prilikom učešća direktora i profesora na organizovanoj radionici u Vlari primetili smo da nije bilo odobrenog zahteva niti spiska osoblja koji su prisustvovali ovoj radionici.
- Rizik** Isplata bez pružanja dovoljnih dokaza, kao što su odobreni nalog putovanja i spisak učesnika, mogu dovesti do nepravilne potrošnje i oštećenja budžeta.
- Preporuka 10** Predsednik treba da obezbedi da se prilikom putovanja prvo odobriti spisak učesnika kako bi se obezbedilo da troškovi budu zasnovani na adekvatnim i dovoljnim dokazima.

Pitanje 11 - Produženje javnog okvirnog ugovora u suprotnosti sa ZJN-a

- Nalaz** Shodno članu 38 ZJN, javni okvirni ugovor se ne može produžiti ili ponovo obnavljati. Međutim, javni okvirni ugovor za "Snabdevanje naftom i naftnim derivatima", koji je istekao 01/11/2017, produžen je do 03/11/017 godine za dva dodatna meseca, jer se očekuje da će se procedure nabavke za snabdevanje derivatima obavljati od strane CAN.
- Rizik** Produženje javnih okvirnih ugovora nije u skladu sa ZJN i može dovesti do vrednosti pružene usluge koja nije u skladu sa tržišnim cenama.
- Preporuka 11** Predsednik treba da obezbedi da se zakonski uslovi nabavke u potpunosti primenjuju i da se ni u jednom slučaju neće praktikovati nastavak javnih okvirnih ugovora, zahtev ZJN-a.

Pitanje 12 - Nedostaci u formiranju komisije za prijem snabdevanja drvima za ogrev

- Nalaz** Okvirni ugovor za "Snabdevanje drva za grejanje škola i zdravstvenih ustanova", potpisan dana 12/11/2014 godine, odlukom Predsednika, uspostavljena je komisija za prijem zaliha u sastavu tri člana. Međutim, nijedan zvaničnik iz škola ili ustanova za koje su snabdevena drva nije bio angažovan u ovoj komisiji, stoga snabdevene institucije nemaju dostavnicu ili dokaze koji potvrđuju količinu drveta dobijene tokom sezone 2016/2017 u ovim institucijama.
- Rizik** Ne učestvovanje u komisiji za prijema zaliha institucija koje se snabdevaju rezultira nedostatkom informacija o stvarnom iznosu zaliha pa samim tim i troškovi za ove isporuke mogu biti potencijalno neispravni.
- Preporuka 12** Predsednik treba da obezbedi da se kod prijema zaliha uključuje osoblje relevantnih institucija kako bi se dobili dokazi i informacije u vezi sa količinama isporučenih zaliha.

3.5 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere bio je 309,058€. Od tog iznosa je tokom 2017 godine potrošeno 286,808€ Troškovi su se uglavnom ticali podržavanja sportskih, kulturnih aktivnosti ili za neposrednu pomoć.

Pitanje 13 - Ne izveštavanje od strane korisnika subvencija o načinu njihovog korišćenja

Nalaz U dva slučaja korisnici subvencija u ukupnom iznosu od 25,000€ nisu pripremili finansijske izveštaje i narativne izveštaje koji bi dokazali da je subvencija korištena za svrhu koja je data. Korisnici su obezbedili samo neke potvrde i dokaze o bankarskom transferu u kojima je primećeno da su sredstva potrošena u druge svrhe u odnosu na svrhu za koju su obezbeđena. Opštinska Uredba (K.PE) br.01 / 2017 o subvencijama, propisuje je da korisnici subvencija moraju da podnesu finansijske i narativne izveštaje sa dokumentovanim dokazima prema potrebi u predlogu projekta.

Rizik Ne izveštavanje korisnika subvencija u vezi sa realizacijom subvencionisanih projekata i korišćenje sredstava za druge svrhe utiče na neuspeh zadovoljavanja definisanih ciljeva i na taj način utiče na oštećenje budžetu.

Preporuka 13 Predsednik treba da obezbedi da korisnici subvencija izveštavaju o načinu korišćenja sredstava, a u slučajevima kada se sredstva ne koriste za svrhu koja je data da preduzmu pravne mere protiv korisnika subvencija.

3.6 Kapitalne Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije bio je 7,474,530€. Opština je a ovog iznosa tokom 2017 godine potrošila 6,485,738€. Ovi troškovi su se ticali izgradnje putne infrastrukture, izgradnje objekata. asfaltiranja puteva, kanalizacije, opreme, betoniranja kanala za navodnjavanje razna poboljšanja kapitala itd.

Opština je planirala 21 aktivnost nabavke, ali je sprovela 95 aktivnosti, ili 74 još u odnosu na planiranje. Razlika se javlja jer nisu bile planirane aktivnosti koje su finansirane iz drugih budžetskih organizacija, a planirani projekti su bili generalizovani. U svim ovim slučajevima, opština je potvrdila rad koji je obavljen pre svakog plaćanja, i za svaki ugovor ne imenovan menadžer ugovora.

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

3.7 Zajednička pitanja o robi uslugama i Kapitalnim investicijama

U nastavku su pitanja koja se tiču robe, usluga i kapitalnih investicija:

Pitanje 14 - Isplate na osnovu sudskim odlukama

- Nalaz** Opština je tokom 2017 godine, prema sudskim odlukama, od Trezora izvršila isplate u iznosu od 606,990€. U ovom slučaju, opština je isplatila 60,576€ kao dodatni troškovi izvršnog postupka, kamate, poreze itd. Uzrok ovih isplata je uglavnom bio kašnjenje u plaćanju obaveza i neadekvatno razmatranje različitih sporova.
- Rizik** Veliki broj isplata na osnovu sudskih odluka utiče na štetu budžeta zbog predstavljanja troškova izvršenja, kamata, poreza itd.
- Preporuka 14** Predsednik treba da obezbedi detaljnu analizu uzroka izvršenja velikog broja isplata na osnovu sudskim odluka i da preduzme neophodne radnje za njihovo adresiranje u cilju izbegavanja dodatnih plaćanja na osnovu sudskih odluka.

3.8 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prema računovodstvenom registru ISFUK, neto vrednost kapitalne imovine (iznad 1,000€) iznosi 321,690,088€, dok je vrednost ne kapitalne imovine (ispod 1,000€) prikazana u iznosu od 222,037€. Pitanja koja su pokrenuta u memorandumu među-revizije su sva sprovedena.

Preporuke

Nemamo preporuka u ovoj oblasti

3.9 Potraživanja

Opština Peć je predstavila račune potraživanja u ukupnoj vrednosti od 16,282,160€, ona se tiču poreza na imovinu 9,415,514€, takse za poslovnu delatnost 6,393,359€, opštinski zakup privremenog karaktera u iznosu od 32,540€, vrtić 1,897€, zahtevi sa parkinga 27,000€, kao i zahtevi preko sudskih tužbi 411,850€.

Pitanje 15 – Slabosti u tretiranju računa potraživanja

- Nalaz** Potraživanja u opštini Peć su u odnosu na prethodnu godinu uvećani za 696,000€. Međutim, opština nije imala nikakve planove i nije preduzela nikakve mere za njihovo prikupljanje.
- Rizik** Visoki nivo potraživanja i neefikasnost njihove naplate ostaju izazov za naredni period. Ne-naplaćivanje potraživanja rizikuje da one zastare i postanu nenaplativa, stvarajući tako direktan finansijski gubitak za opštinu.
- Preporuka 15** Predsednik treba da obezbedi da se aktivno razmotre sve moguće opcije postavljanjem politika usmerenih na povećanje efikasnosti prikupljanja potraživanja. Takođe, treba razmotriti sve mere u skladu sa zakonom, protiv operatera koji ne ispunjavaju ugovorne obaveze.

3.10 Ne izmirene obaveze

Izveštaj o ne izmirenim obavezama prema dobavljačima na kraju 2017 bio je 1,585,892€. Obaveze su u poređenju sa prethodnom godinom uvećane za 928,420€ ili 141%, jer je iznos obaveza na kraju 2016 godine bio 657,472€. Ove obaveze se prenete za isplatu u 2018. Ne izmirenje obaveza je uglavnom nastalo usled nedostatka budžeta.

Pitanje 16 – Kašnjenje u isplati faktura i ne izveštavanje obaveza

- Nalaz** Opštine je u 19 slučajeva isplatila račune/ obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 266,948€ nakon isteka zakonskog roka od 30 dana, kako predviđa Zakona o javnim finansijama, član 39, koji obavezuje opštinu da plati sve validne račune u roku od 30 dana od dana prijema.
- Takođe, u pet slučajeva računi/ obaveze prema dobavljačima u iznosu od nisu bili uključeni u mesečnih izveštajima o obavezama, kako se zahteva Pravilnikom br. 02/2013, koji obavezuje opštinu da izveštava o mesečnim računima primljenim i neplaćenim računima.
- Rizik** Loše kontrole u upravljanju i izveštavanju obaveza povećavaju rizik od ulaska u obaveze bez budžetskih pokrića ili suočavanje sa pravdom stvarajući dodatne troškove i budžetske poteškoće u narednim godinama.
- Preporuka 16** Predsednik treba da obezbedi da se sva plaćanja vrše u roku od 30 dana od prijema fakture. Dalje, da uspostavi delotvoran sistem u kojem se sve ne izmirene fakture izveštavaju MF precizno i u potpunosti na mesečnom nivou, a da se na kraju svake godine na tačno prikažu na GFI.

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Naša izveštaj revizije o GFI opštine Peć za 2016 godine je rezultiralo u 19 glavnih preporuka. Opština Peć je pripremila Akcioni plan na kojem se prikazuje način na kojem će se sprovesti sve preporuke. Međutim ipak nisu preduzete odgovarajuće radnje jer akcioni plan nije u potpunosti sproveden te se u nekim oblastima opet pojavljuju.

Do kraja naše revizije 2016 godine, sprovedeno je devet preporuka, četiri su bile u procesu, a šest još nisu sprovedene. U međuvremenu, od 2015 je u 2017 godinu preneto 14 preporuka, među njima, pet je sprovedeno, šest preporuka je u procesu sprovođenja dok tri još nisu sprovedene. Za detaljniji opis preporuka i načina njihovog adresiranja, vidi Dodatak II.

Pitanje 17 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine i godine pre nje

Nalaz	Iako je opština blagovremeno izradila akcioni plan, implementiran je samo deo prošlogodišnjih preporuka jer opština nije pratila bilo kakav formalni proces upravljanja i praćenja načina sprovođenja preporuka Generalnog Revizora. Uprava opštine ne primenjuje nikakve mere odgovornosti za ne sprovođenje preporuka.
Rizik	Ne sprovođenje preporuka povećava rizik od daljeg prisustva istih nedostataka i može uticati na slabosti u upravljanju i izveštavanju o troškova.
Preporuka 17	Predsednik treba da obezbedi da se sprovođenje Akcionog plana kontinuirano prati i da se na redovnom mesečnom ili kvartalnom osnovu izveštava u odnosu na napredak koji je ostvaren u tom pogledu. Preporuke koje ne sprovode rokovi treba redovno preispitati predsednik, kao i preduzimanje pro-aktivnih aktivnosti protiv barijera koje su se pojavile tokom sprovođenja.

5 Dobro upravljanje

Uvod

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključna pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja

Opšti zaključak o upravljanju

Opština Peć je u 2017 godini sačinila je niz poboljšanja u upravljanju, kao što je izrada registra rizika, ali i dalje postoji niz oblasti u kojima su i dalje potrebna poboljšanja. Naša revizija je naglasila postojanje nekih slabosti kao što su slabo menadžersko izveštavanje, neadekvatno praćenje pune primene preporuka NKR i ne funkcionisanje Komiteta revizije.

Opština Peć je izradila strategiju za lokalni ekonomski razvoj, urbanističke planove, hitni operativni plan i strateški plan borbe protiv korupcije.

5.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (JUR) posluje sa dva člana osoblja, jedan od njih je imenovan za direktora. Uticaj proizvoda unutrašnje revizije se treba proceniti važnošću koja im daje menadžment adresiranjem preporuka, kao i podrškom koju pruža efikasan Komitet revizije. Pored Strateškog plana, JUR je izradila Godišnji plan rada za 2017 godinu i planirala je da izvrši deset revizija koje su tokom godine izvršene u celosti. Menadžment je pripremio planove za sprovođenje preporuka JUR-a i sproveo je većinu njih.

Pitanje 18 – Ograničeno funkcionisanje Komiteta revizije

- Nalaz** Iako je Opština Peć osnovala Komitet revizije, Komitet nije održao nikakve sastanke tokom 2017 godine i kao takav nije bio funkcionalan. Međutim, opština je do kraja 2017 godine, osnovala novi Komitet revizije.
- Rizik** Ne funkcionisanje Komiteta revizije umanjuje sposobnost nadgledanja aktivnosti JUR-a i dalje jačanje uloge unutrašnje revizije.
- Preporuka 18** Predsednik treba da obezbedi efektivno i potpuno funkcionisanje Komiteta revizije kako bi ostvario maksimalnu korist od usluga JUR-a.

5.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Za dobro planiranje, za redovan nadzor aktivnosti i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžmentu je potrebno da poseduje/dobije redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Iako je menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, primetili smo da su primenjene mere slabe i ne efektivne i ne omogućavaju efektivan i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje 19 – Slabosti u menadžerskim kontrolama

Nalaz Naš pregled menadžerskih kontrola koje su ostvarene u Glavnom finansijskom sistemu opštine izneo je loše finansijsko izveštavanje o rashodima i prihodima, kao i nepotpune analizu pružanja usluga. Sadašnji format menadžerskog izveštavanja ne pruža osnovu za efektivnu unutrašnju kontrolu, jer se pismeno izveštavanje višeg menadžmenta vrši samo na zahtev, a ne na redovnoj osnovi. Kao rezultat loše kontrole, primećene su slabosti u oblasti prihoda, nabavke, subvencija, plaćanja troškova, kao i kod izveštavanja obaveza.

Opština Peć je izradila spisak rizika u kojem je izvršeno identifikovanje očekivanih rizika naspram ciljeva, određivanje njihovog upravljanja kao i relevantna odeljenja za preduzimanje odgovarajućih radnji. Međutim njihovo upravljanje nije formalno praćeno.

Rizik Slabo zahtevanje polaganja odgovornosti i finansijskog izveštavanja, umanjuju efektivnost finansijskog upravljanja u opštini, što je rezultiralo u slabosti u procesu budžeta, kao i smanjuje mogućnost da menadžment blagovremeno odgovori na finansijske izazove. Ovo takođe umanjuje uticaj budžetskih kontrola i povećava rizik za nepravilne troškove. Sve ovo može rezultirati i pružanjem ne kvalitetnih usluga.

Preporuka 19 Predsednik treba da obezbedi da se izvrši jedan pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja višeg menadžmenta. Pored toga, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da prati upravljanje rizicima i da preduzme sve odgovarajuće radnje da stavi pod kontrolom sve moguće pretnje prema ciljevima.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov “Isticanje Pitanja” ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se istiche i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom “Ostala Pitanja”, ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina

Komponenta revizije	Preporuke koje su prenete iz 2015 godine	Sprovedene tokom 2017 godine	U procesu sprovođenja tokom 2017	Ne sprovedene
1.5. Preporuke o GFI-a	Predsednik treba osigurati da je izvršena analiza radi određivanja uzroka koji su uticali na Isticanju Pitanja. Potrebno je da se preduzmu adekvatne akcije za adresiranje uzroka na sistematski i pragmatični način radi uklanjanja grešaka u klasifikaciji ne kapitalnih troškova, i za osiguranje registraciju i tačnu procenu kapitalnih imovina	Da		
1.5. Preporuke	Predsednik treba osigurati da GFS sistematski izveštava o fizičkom i finansijskom napretku kapitalnih investicija. Tamo gde je potrebno, treba da se ažuriraju projekti u programu kapitalnih investicija, kako bi naredni budžetski zahtevi budu pripremljeni na osnovu realnih potreba za investicije.	Da		
2.3 Preporuke iz prethodne godine	Predsednik treba da sistematski nadgleda sprovođenje akcionog plana i da identifikuje razloge zašto isti nije sproveden. Jedan pregledani plan treba tačno da odredi vremenske rokove za implementirane preporuka GR, i identifikovanom odgovornom osobljem, uz fokusiranje najpre na naj značajnim oblastima.			Nisu preduzete mere.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-e	Predsednik treba osigurati da je sproveden pregled za ispunjenje kontrolnog lista samo procenjivanja i da je obavljeno pro-aktivno adresiranje oblasti sa slabostima. Pomoćnu ulogu u podizanju kvaliteta i potvrdu tvrdnja u upitniku samo-ocenjivanja, može da pruža unutrašnja revizija kroz završnog pregleda.		Nije preduzeta nikakva akcija za rešavanje oblasti sa identifikovanim slabostima u upitniku za samo-procenu.	
2.5.1 Procena Rizika	Predsednik treba da osigura da nakon izrade jednog spiska rizika sa adekvatnim nivoima, direktna odgovornost za upravljanje rizikom delegirana kod jednog direktora koji u koordinaciji sa rukovodiocima jedinica će upravljati i izveštavati redovno o napretku procesa.		Registar rizika je sastavljen, ali proces praćenja rizika nije nadgledan	
2.5.2 Menadžersko Izveštavanje	Predsednik treba da izvrši pregled postojećih regulacija odgovornosti i zahteva za izveštavanje uspostavljeni nad opštinskim direkcijama i da sprovede bolje aranžmane za postizanje specifičnih ciljeva i za poboljšanje dobrog upravljanja u celoj opštini.			Nisu preduzete mere.
2.6 Sistem unutrašnje revizije	Da bi postigao maksimalnu dobit od usluge unutrašnje revizije, Predsednik treba da razmotri potrebu da se planovi unutrašnje revizije prilagođavaju zahtevima da unutrašnje revizija prati aktivnosti u tekućoj godini i da predlaže hitne mere poboljšanja. Takođe, Komitet Revizije treba da bude aktivniji u nadgledanju, izgradnju i jačanju uloge unutrašnje revizije.		JUR je uspela za ostvari plan u celini, ali Komitet revizije nije bio operativan tokom 2017 godine.	

3.3 Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba da osigura da je budžetska performansa sistematski nadgledana na mesečnom nivou i ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za izvršenje budžeta na planiranom nivou. Tamo gde je moguće da se pravi korekcija za smanjenje operativnih troškova, treba iste da se revidiraju za koncentrisanje u kapitalnim projektima.	Da		
3.4 Nabavka	Predsednik treba da razmotri razloge zbog kojih je došlo do propusta u sprovođenju ugovora i da predloži mere koje treba slediti do okončanja ovog ugovora. Takođe, kontrole sertifikacije treba ojačati, i sve uplate da se vrše nakon potvrde pozicije predviđenim ugovorom.	Da		
3.5.2 Subvencije i Transferi	Predsednik treba da postavlja jasne kriterijume o korišćenja/odbijanja zahteva za subvencije. Da se obezbedi da povodom dozvoljenih subvencija da se traži da se sastavljaju opisne izveštaje pripremljeni dokazima i računima za opravdanost troškova i da se prate aktivnosti za koje su dozvoljene subvencije.		Opština nije pratila način korišćenja subvencija	
3.6 Prihodi	Predsednik da uspostavi dodatne unutrašnje kontrole u oblasti prikupljanja, izmirenja, i izveštavanja sopstvenih prihoda. Predsednik treba da osigura da se povodom pregleda budžeta izvrši prilagođavanje planiranja prihoda, na osnovu trenda prikupljanja ranijih perioda i složenosti postojećih operacija. Takođe, kancelarija poreza na imovinu da koristi sve resurse za verifikaciju imovine.		Predsednik je uspostavio kontrole kod upravljanja sopstvenim prihodima. Međutim verifikovanje imovina i dalje ostaje izazov	

3.7.1 Kapitalna i ne kapitalna Imovina i	Predsednik treba da formira komisije za ispravnu i potpunu procenu svih ne finansijskih imovina i da nadgleda rezultate procenjivanja. Službenik za upravljanje imovinom i angažovani službenici u prihvatanju opštinske imovine da efektivno komuniciraju radi izbegavanja ne sprovođenja zahteva uredbe i ne konsolidacije vrednosti imovine.	Da		
3.7.2 Tretiranje potraživanja	Predsednik treba da razmotri stanje ovih računa, da analizira razloge za akumulaciju tih značajnih iznosa i da preduzme efektivne akcije za povećanju stope prikupljanja. Proces sistematskog nadgledanja mera i politika za povećanje prikupljanja, treba da budu takođe deo redovnih pregleda menadžmenta.			Nisu preduzete mere.
3.7.3 Tretiranje naplatnih računa	Predsednik treba da razmotri stanje neizmerenih obaveza, da bi odredio konkretne mere za adresiranje identifikovanih pitanja, i da se isplate vrše u okviru vremenskih ograničenja određenih finansijskim pravilima. Za tretiranje kontingentnih obaveza u koordinaciju sa Zakonskim Zastupnikom Opštine, treba da preduzme pregled stanja obaveza kako bi odredio prioritet plaćanja, izbegavajući direktnih izvršenja od strane MF-a i sudova		Obrađene su kontingentne obaveze, ali izazov ostaje puno izveštavanje obaveza i isplata kao i kašnjenju u plaćanju obaveza.	

Komponenta revizije	Preporuke koje su data za 2016 godinu	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
1.3 Preporuke za prvi deo izveštaja	Predsednik treba osigurati da je urađena analiza za određivanje razloga za Isticanje Pitanja. Moraju se preduzeti postupci kako bi se usmerili razlozi na sistematski način za obezbeđivanje popisa svih kapitalnih imovina kao i tačnu predstavu računa potraživanja. Izjava data od strane Glavnog Administrativnog kao i Finansijskog Službenika, se ne treba predati osim ako su prema nacrtu GFI primenjene sve potrebne kontrole.	Da		
2.1 Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine	Predsednik treba obezbediti da će se primeniti pojačani postupak izveštavanja nadležnog osoblja za primenu preporuka, prema vremenskim rokovima i prioritetima određenim akcionim planom. Nadzor napretka preporuka se treba vršiti na sistematski način, tu gde ima poteškoća, da se predlažu odgovarajuće mere.		Sprovođenje preporuka se ne prati formalno. Neke preporuke su ostale ne sprovedene	
2.2 Upitnik samo-ocenjivanja kao komponenta FUK-e.	Predsednik treba obezbediti da je proveren kvalitet i potpunost kontrolne liste samo-ocenjivanja kao i da je na pro-aktivan način izvršeno adresiranje oblasti sa nedostacima. Mora primeniti mehanizam kako bi potvrdio tačnost kontrolne liste kao i da obezbedi prateća dokumenta. .		Nisu preduzete mere za adresiranje oblasti sa identifikovanim slabostima u upitniku samo-ocenjivanja.	
2.3.1 Određivanje strateških ciljeva	Predsednik treba inicirati izradu nacrtu strateških planova za opštinski razvoj i da predloži za usvajanje u skupštini opštine, tako što će odrediti jasne strateške ciljeve, držati pod nadzor i pratiti njihovo ostvarenje.	Da		

2.3.2 Menadžersko izveštavanje i odgovornost	Predsednik treba obezbediti da je obavljena provera o određivanju načina finansijskog i operativnog izveštavanja višeg menadžmenta, od kojeg se zahteva podrška efikasnog upravljanja delatnošću. Budžetni razvoj se treba neprestano nadzirati kako bi se izbegli suficiti na kraju godine kao i povećao nivo uplate.			Nisu preduzete mere.
2.4 Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba obezbediti potpunu funkciju Komiteta Revizije i JUR-a kako bi se postigla maksimalna korist usluga unutrašnje revizije.		JUR je uspela da u potpunosti ostvari plan, međutim Komitet revizije nije bio funkcionalan tokom 2017 godine.	
3.1 Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba obezbediti da se budžetna performansa nadzire na sistematski način na mesečnoj osnovi i da ova provera identifikuje i adresira barijere za izvršenje budžeta na planiranom nivou, kao i da što više umanjuje obaveze isplate prenete na narednu godinu.			Nisu preduzete mere.
3.1.1 Prihodi	Predsednik treba osigurati da tokom planiranja početnog budžeta, prihodi budu obuhvaćeni prema svim sličnim vrstama i iznosima koje se očekuju za naplatu, kao i da se osigura da će se izvršiti verifikacija 1/3 imovina za porez na imovinu.			Nisu preduzete mere.
3.1.1 Prihodi	Predsednik treba pojačati odgovorne mere prema osobama koje primenjuju tarife terećenja građana i da se osigura da se striktno primenjuje uredba na snazi, sa tačnim komunalnim tarifama i kaznama.	Da		
3.1.1 Prihodi	Predsednik treba osigurati da se građani ne terete ponovo već isplaćenim porezom, kao i da pokušava da sa službenicima Ministarstva Finansija pronalazi razloge pojavljivanja razlika i eliminisanje istih.	Da		

3.1.1 Prihodi	Predsednik treba obezbediti efikasno upravljanje ugovorima o zakupu i da postavi efikasne mehanizme za realizaciju prihoda skladno ugovornim uslovima, tačnije primenu rokova za prikupljanje sredstava kirije			Nisu preduzete mere.
3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalne usluge	Predsednik treba obezbediti da je plan nabavke sastavljen nakon jedne detaljne analize svih zahtevnih jedinica i obuhvata prema prioritetima sve projekte, za koje su osigurani potrebni budžetni fondovi.	Da		
3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalne usluge	Predsednik treba obezbediti da se ugovorom nagrađuju samo EO koji popunjavaju zahteve predviđene u tenderskom dosijeu, kao i prilikom dodeljivanja zadataka službenicima za određene aktivnosti, budu u skladu sa zakonodavstvom na snazi, kako bi se izbegla mogućnost sukoba interesa.			Nisu preduzete mere.
3.1.4 Subvencije i transferi	Predsednik treba obezbediti da su ispoštovani pravni zahtevi oko isplate subvencija, i da su podneseni relevantni dokazi koji opravdavaju cilj subvencija.		Opština nije pratila način korišćenja subvencija	
3.1.5 Kapitalne Investicije	Predsednik treba obezbediti da menadžer projekta primenjuje sve kontrole ispravnosti i važnosti dokumentacije i ne prima izveštaje od nadležnih organa bez datuma prijema i ostalih potrebnih informacija.	Da		
3.1.5 Kapitalne Investicije	Predsednik treba obezbediti da se klasifikacija troškova vrši prema adekvatnim ekonomskim kategorijama određenim planom računovodstva, na način da to odražava ispravno prikazivanje troškova u GFI.	Da		

3.2.1 kapitalne i ne kapitalna Imovina	Predsednik treba obezbediti da su registri imovine potpuni i tačni, i da za identifikovane nedostatke tokom inventarizacije preduzmu konkretni postupci za poboljšanje, u skladu sa zahtevima uredbe o upravljanju imovine.	Da		
3.2.2 Potraživanja	Predsednik treba obezbediti da su se razjasnile postojeće razlike i podaci koji se pojavljuju u finansijskim izveštajima budu potpuni i tačni, kao i obuhvata sve vrednosti koje predstavljaju realno stanje.	Da		
3.3 Ne izmirene obaveze	Predsednik treba pojačati kontrole i obezbediti da će finansijski departman evidentirati, kontrolisati, izveštavati i uplatiti sve obaveze unutar zakonom određenih rokova.			Nisu preduzete mere

Dodatak III: Pismo potvrdjivanja

Komuna e Pejës

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2017 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunës së Pejës, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Gazmend Muhaxheri

Kryetar i Komunës,

Data: 08.Qershor.2018, Pejë,

